

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ การใช้ Application ใน iPad
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 10 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบวกและการลบ

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ค 1.2	เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา
ตัวชี้วัด ค1.2 ป.4 /1	บวก ลบ คูณ หาร และบวก ลบ คูณ หารระคนของ จำนวนนับ และศูนย์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุ สมผลของคำตอบ
ตัวชี้วัด ค1.2 ป.4/2	วิเคราะห์และแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับ และศูนย์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ และสร้างโจทย์ได้
มาตรฐาน ค 6.1	มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/1	ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/2	ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/3	ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/4	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/5	เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ
ตัวชี้วัด ค6.1 ป.4/6	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

มีวิธีการที่หลากหลายและใช้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการหาคำตอบและตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบเกี่ยวกับการบวกและการลบจำนวน และสามารถแก้โจทย์ปัญหาการบวกและการลบ โดยต้องวิเคราะห์โจทย์ และแสดงวิธีทำเพื่อหาคำตอบ รวมทั้งตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ความรู้

1. การบวกจำนวนหลายหลักสองจำนวน
2. การบวกจำนวนหลายหลักสามจำนวน
3. โจทย์ปัญหาการบวก
4. การลบจำนวนหลายหลัก (ไม่มีการกระจาย)
5. การลบจำนวนหลายหลัก (มีการกระจาย)

6. โจทย์ปัญหาการลบ

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
4. ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
5. เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. การทำ Mind Mapping สรุปเนื้อหา หน่วยที่ 2 การบวกและการลบ ผ่าน Application Page
2. แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 7 ข้อ 10 คะแนน

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมิน Rubric	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	นักเรียนทุกคนทำถูกร้อยละ 60 ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน

เกณฑ์การประเมินการเขียน Mind Mapping

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
2. Mind Mapping สรุปเนื้อหา หน่วยที่ 2 การบวกและการลบ ผ่าน Application Page	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง ครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ ชัดเจน มีสีสันสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้ ชัดเจน	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุก ประเด็น มีจำนวน มากประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ ความคิดย่อยได้ มีสีสันสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง มีจำนวนน้อย ประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีสันสวยงาม ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย	เขียนแผนที่ความคิด ที่แสดงความคิดรวบ ยอดหลักไม่ตรง ประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	10	คะแนน	คุณภาพดีมาก
ระดับคะแนน	9	คะแนน	คุณภาพดี
ระดับคะแนน	7 - 8	คะแนน	คุณภาพพอใช้
ระดับคะแนน	5 - 6	คะแนน	คุณภาพควรปรับปรุง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม การบวกจำนวนหลายหลักสองจำนวน (1 ชั่วโมง)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนการบวกจำนวนสองจำนวนโดยการถาม - ตอบ ปากเปล่า เช่น $5 + 4$, $6 + 7$, $5 + 0$, $0 + 4$, $7 + 1$, $1 + 8$
2. ทบทวนการบวกจำนวนสองจำนวนที่ไม่มีการทดและมีผลบวกไม่เกิน 100,000 เช่น $5,250 + 4,500$ แล้วอภิปรายถึงวิธีการหาคำตอบร่วมกัน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. นำโจทย์การบวกจำนวนสองจำนวนที่มีการทดและมีผลบวกไม่เกิน 100,000 มาให้นักเรียนฝึกทำ เช่น $5,897 + 7450$ แล้วอภิปรายถึงวิธีการหาคำตอบร่วมกัน
2. ครูอธิบายขั้นตอนของการบวกว่า การบวกต้องตั้งเลขหลักให้ตรงกันโดยเริ่มบวกจากหลักหน่วยก่อน แล้วบวกหลักสิบ หลักร้อย หลักพัน หลักหมื่น ... ตามลำดับ
3. ครูยกตัวอย่างโจทย์การบวกแล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ เพื่อเป็นการทบทวน

ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการบวก และสรุปให้ได้ว่า การบวกจำนวนที่มีหลายหลักใช้วิธีบวกจำนวนในหลักเดียวกันเข้าด้วยกัน และถ้าผลบวกในหลักใดเป็นจำนวนที่มีสองหลักให้ทดจำนวนที่ครบสิบไปรวมกับจำนวนที่อยู่หลักถัดไปทางซ้ายมือ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การบวกจำนวนหลายหลักสองจำนวน ในหนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม การบวกจำนวนหลายหลักสองจำนวน (2 ชั่วโมง)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนการบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 100,000 ทั้งที่ไม่มีการทดและการทดจากหลักต่างๆ เช่น $5,250 + 2,500 = \square$, $5,897 + 7450 = \square$

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูอธิบายขั้นตอนของการบวก และยกตัวอย่างให้นักเรียนดู
  - 1.1 การบวกจำนวนที่มีหลายหลักใช้วิธีบวกจำนวนในหลักเดียวกันเข้าด้วยกัน
  - 1.2 การบวกในหลักใดได้ผลบวกเป็นจำนวนที่มีสองหลักจะมีการทดไปยังหลักที่อยู่ถัดไปทาง

ซ้ายมือ

ขั้นตอนการบวก

$$\begin{array}{r} 38654\overset{1}{\boxed{7}} \\ + 9238\boxed{5} \\ \hline \boxed{2} \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักหน่วย
 $7+5 = 12$ (1 สิบ กับ 2 หน่วย)
ครูเขียน 2 ในหลักหน่วยและทด 1 ในหลักสิบ

$$\begin{array}{r} 3865\overset{1}{\boxed{4}}\overset{1}{\boxed{7}} \\ + 923\boxed{8}\boxed{5} \\ \hline \boxed{3} \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักสิบ
4 สิบ บวก 8 สิบ กับที่ขาดมาอีก 1 สิบ
เป็น 13 สิบ (1 ร้อยกับ 3 สิบ) ครูเขียน 3 ในหลักสิบและทด 1 ในหลักร้อย

$$\begin{array}{r} 386\boxed{5}^1 47 \\ + 92385 \\ \hline 9\boxed{3} 32 \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักร้อย
5 ร้อย บวก 3 ร้อย กับที่ขาดมาอีก
1 ร้อย เป็น 9 ร้อย ครูเขียน 9 ใน
หลักร้อย

$$\begin{array}{r} 38\boxed{6} 547 \\ + 92385 \\ \hline \boxed{8} 932 \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักพัน 6 พัน
บวก 2 พัน ได้ 8 พันครูเขียน 8 ในหลักพัน

$$\begin{array}{r} 3^1 \boxed{8} 6547 \\ + 92385 \\ \hline \boxed{7} 8932 \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักหมื่น
8 หมื่น บวก 9 หมื่น ได้ 17 หมื่น
(1 แสน กับ 7 หมื่น) ครูเขียน 7 ใน
หลักแสน ทด 1 ในหลักล้าน

$$\begin{array}{r} \boxed{3}^1 86547 \\ + 92385 \\ \hline \boxed{4} 78932 \end{array}$$

ให้นักเรียนหาผลบวกในหลักแสน 3
แสน บวก กับที่ทดมา 1 แสน เป็น
4 แสน ครูเขียน 4 ในหลักแสน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า $386,547 + 92,385 = 478,932$

3. ครูยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก 2 – 3 ตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการทดการบวก

ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการบวก และสรุปให้ได้ว่า การบวกจำนวนที่มีหลายหลักใช้วิธีบวกจำนวนในหลักเดียวกันเข้าด้วยกัน และถ้าผลบวกในหลักใดเป็นจำนวนที่มีสองหลักให้ทดจำนวนที่ครบสิบไปรวมกับจำนวนที่อยู่หลักถัดไปทางซ้ายมือ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การบวกจำนวนหลายหลักสองจำนวน ในหนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม การบวกจำนวนสามจำนวน (1 ชั่วโมง)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนการบวกจำนวนสองจำนวนจากที่เรียนมาชั่วโมงที่แล้ว เช่น $5,897 + 7450 = \square$

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเขียนโจทย์การบวกจำนวนสามจำนวนบนกระดาน เช่น $13,275 + 21,300 + 34,575$

แล้วแนะนำนักเรียนว่า การหาผลบวกของจำนวนที่มีหลายหลักสามจำนวนอาจทำได้โดยนำมาบวกพร้อมกันทั้งสามจำนวน ซึ่งใช้หลักการเดียวกันกับการบวกจำนวนสองจำนวน คือ นำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาบวกกัน โดยเริ่มบวกจากหลักหน่วยไปหลักสิบ หลักร้อย หลักพัน ... ที่อยู่ทางซ้ายมือตามลำดับ ถ้าผลบวกของจำนวนในหลักใดเป็นสองหลัก ให้ทดจำนวนที่ครบสิบไปรวมกับผลบวกของจำนวนที่อยู่ในหลักทางซ้ายมือ จากนั้นครูเขียนแสดงวิธีทำบนกระดานและให้นักเรียนช่วยกันหาผลบวกของจำนวนในแต่ละหลัก

$$\begin{array}{r} \text{วิธีที่ 1} \\ 13,275 \\ 21,300 + \\ \hline 7,352 \\ \hline 41,927 \end{array}$$

2. ครูแนะนำนักเรียนว่าในการหาผลบวกของจำนวนสามจำนวน อาจหาผลบวกทีละสองจำนวนก็ได้

$$\begin{array}{r} \text{วิธีที่ 2} \\ 13,275 \\ 21,300 + \\ \hline 34,575 \\ 7,352 + \\ \hline 41,927 \end{array}$$

ขั้นนำไปใช้

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การบวกจำนวนสามจำนวน ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม โจทย์ปัญหาการบวก (1 ชั่วโมง)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนการบวกจำนวนนับที่มีหลายหลัก
2. นักเรียนเลือกโจทย์ปัญหาการบวกติดบนกระดานดำ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ โดยครูอาจตั้งคำถามนำการวิเคราะห์

พ่อมีเงิน 4,000 บาท แม่มีเงิน 3,500 บาท พ่อและแม่มีเงินรวมกันกี่บาท

- โจทย์นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (เงินของพ่อและแม่)
- โจทย์กำหนดอะไร(พ่อมีเงิน 4,000 บาท แม่มีเงิน 3,500 บาท)
- โจทย์ต้องการทราบอะไร (พ่อและแม่มีเงินรวมกันกี่บาท)
- เงินพ่อและแม่มีรวมกันมากกว่าหรือน้อยกว่า 4,000 บาท (มากกว่า)
- ใช้วิธีการใดในการหาคำตอบ เพราะเหตุใด (การบวก เพราะนำมารวมกัน)
- เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. จัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 – 4 กลุ่ม แล้วครูให้นักเรียนมาเลือกโจทย์ปัญหา กลุ่มละ 1 ข้อ แล้วร่วมกันวิเคราะห์โจทย์และเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์
2. เมื่อนักเรียนฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แล้ว ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการที่จะใช้ในการหาคำตอบ
3. ยกตัวอย่างโจทย์ปัญหาบนกระดานดำ แล้วครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์โจทย์ เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และแสดงวิธีทำ

ตัวอย่าง พ่อมีเงิน 4,000 บาท แม่มีเงิน 3,000 บาท พ่อและแม่มีเงินรวมกันกี่บาท

ประโยคสัญลักษณ์ $4,000 + 3,000 = \square$

วิธีทำ พ่อมีเงิน 4,000 บาท

แม่มีเงิน 3,000 + บาท

พ่อและแม่มีเงินรวม 7,000 บาท

ตอบ พ่อและแม่มีเงินรวมกัน ๗,๐๐๐ บาท

4. ยกตัวอย่างโจทย์ปัญหาการบวกให้นักเรียนฝึกแสดงวิธีทำอีก 1-2 ตัวอย่าง

ชั้นนำไปใช้

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม การลบจำนวนหลายหลักสองจำนวน(ไม่มีการกระจาย) (1 ชั่วโมง)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 10,000 ทั้งที่ไม่มีการกระจาย และมีการกระจาย

1.1 โจทย์ที่ไม่มีการกระจาย เช่น $2,575 - 1,230 = \square$

1.2 โจทย์ที่มีการกระจาย 1 หลัก เช่น $5,870 - 4,256 = \square$

1.3 โจทย์ที่มีการกระจาย 2 หลัก เช่น $2,870 - 1,296 = \square$

1.4 โจทย์ที่มีการกระจาย 3 หลัก เช่น $2,140 - 1,856 = \square$

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูยกตัวอย่างโจทย์การลบจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งมากกว่า 10,000 และไม่มีการกระจายบน กระดาน เช่น $35,784 - 25,042$ นักเรียนอ่านโจทย์พร้อมกันพร้อมทั้งบอกว่าจำนวนใดเป็นตัวตั้ง (35,784) และจำนวนใด เป็นตัวลบ (25,042) แสดงวิธีทำในข้อที่ 4

2. ครูอธิบายขั้นตอนของการลบจำนวนสองจำนวน ที่มีค่ามากกว่า 100,000 ที่ไม่มีการกระจาย และยกตัวอย่างให้นักเรียนดู

ขั้นตอนการลบ

ลบในหลักหน่วย

$$\begin{array}{r} 3 \quad 5 \quad 7 \quad 8 \quad \boxed{4} \\ 2 \quad 5 \quad 0 \quad 4 \quad \boxed{2} \\ \hline   \quad \boxed{2} \end{array} -$$

ลบในหลักสิบ

$$\begin{array}{r} 3 \quad 5 \quad 7 \quad \boxed{8} \quad 4 \\ 2 \quad 5 \quad 0 \quad \boxed{4} \quad 2 \\ \hline   \quad \boxed{4} \quad 2 \end{array} -$$

ลบในหลักร้อย

$$\begin{array}{r} 3 \quad 5 \quad \boxed{7} \quad 8 \quad 4 \\ 2 \quad 5 \quad \boxed{0} \quad 4 \quad 2 \\ \hline   \quad \boxed{7} \quad 4 \quad 2 \end{array} -$$

ลบในหลักพัน

$$\begin{array}{r} 3 \quad \boxed{5} \quad 7 \quad 8 \quad 4 \\ 2 \quad \boxed{5} \quad 0 \quad 4 \quad 2 \\ \hline \quad \boxed{0} \quad 7 \quad 4 \quad 2 \end{array} -$$

ลบในหลักหมื่น

$$\begin{array}{r} 3 \\ 2 \\ 1 \end{array} \begin{array}{r} 5 \\ 5 \\ 0 \end{array} \begin{array}{r} 7 \\ 0 \\ 7 \end{array} \begin{array}{r} 8 \\ 4 \\ 4 \end{array} \begin{array}{r} 4 \\ 2 \\ 2 \end{array} -$$

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า $35,784 - 25,042 = 10,742$

ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

1. ครูยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก 2 – 3 ตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการลบจำนวนครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการลบ และสรุปว่า การลบจำนวนที่มีหลายหลักสองจำนวนใช้วิธีนำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาลบกัน โดยนำตัวลบไปลบออกจากตัวตั้ง ถ้าหลักใดตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ ต้องกระจายตัวตั้งในหลักที่อยู่ถัดไปทางซ้ายมือ มารวมกับตัวตั้งในหลักนั้น

2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การลบจำนวนหลายหลักสองจำนวน ในหนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม การลบจำนวนหลายหลักสองจำนวน(มีการกระจาย) (2 ชั่วโมง)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนการลบจำนวนหลายหลักสองจำนวน ที่ไม่มีการกระจาย โดยครูยกตัวอย่างโจทย์บนกระดาน แล้วสุ่มนักเรียนออกมาแสดงวิธีหาคำตอบ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

ครูนำโจทย์การลบสองจำนวนมาให้ให้นักเรียนอภิปรายขั้นตอนการคิด ตามลำดับ ความยากง่ายหลายๆ ตัวอย่าง เช่น ไม่มีกระจาย, กระจาย 1 หลัก, กระจาย 2 หลัก, กระจาย 3 หลัก, กระจาย 4 หลัก, กระจาย 5 หลัก และกระจายมากกว่า 6 หลัก เช่น $496,714 - 288,694 = \square$

ขั้นตอนการลบ

$$\begin{array}{r} 496714 \\ 288694 \\ \hline 0 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักหน่วย
4 ลบออก 4 ได้ 0
ครูเขียน 0 ในหลักหน่วย

$$\begin{array}{r} 4967^6 1^{11} 4 \\ 288694 \\ \hline 20 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักสิบ จะเห็นว่าตัวตั้งคือ 1 สิบ ตัวลบคือ 9 สิบ ต้องกระจายจากหลักร้อยมาหลักสิบ คือ กระจายจากหลักร้อยมา 1 ร้อย หรือ 10 สิบ ตัวตั้งในหลักร้อยเหลือ 6 ร้อย ตัวตั้งในหลักสิบเป็น 11 สิบ 11 ลบออก 9 สิบ ได้ 2 สิบ ครูเขียน 2 ในหลักสิบ

$$\begin{array}{r} 4967^6 1^{11} 4 \\ 288694 \\ \hline 020 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักร้อย
6 ร้อย ลบออก 6 ร้อย ได้ 0 ร้อย
ครูเขียน 0 ในหลักร้อย

$$\begin{array}{r} 4 \ 9^8 \ 6^{16} \ 7^6 \ 1^{11} \ 4 \\ 2 \ 8 \ 8 \ 6 \ 9 \ 4 \\ \hline 8 \ 0 \ 2 \ 0 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักพัน จะเห็นว่า ตัวตั้งมี 6 พัน ตัวลบคือ 8 พัน ตัดกระจาย จากหลักหมื่นมาหลักพัน คือ กระจาย จากหลักหมื่นมา 1 หมื่น หรือ 10 พัน ตัวตั้ง ในหลักหมื่นเหลือ 8 หมื่น ตัวตั้งในหลักพัน เป็น 16 พัน 16 พัน ลบออก 8 พัน ได้ 8 พัน ครูเขียนเลข 8 ในหลักพัน

$$\begin{array}{r} 4 \ 9^8 \ 6^{16} \ 7^6 \ 1^{11} \ 4 \\ 2 \ 8 \ 8 \ 6 \ 9 \ 4 \\ \hline 0 \ 8 \ 0 \ 2 \ 0 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักหมื่น 8 หมื่น ลบออก 8 หมื่น ได้ 0 หมื่น ครูเขียน 0 ในหลักหมื่น

$$\begin{array}{r} 4 \ 9^8 \ 6^{16} \ 7^6 \ 1^{11} \ 4 \\ 2 \ 8 \ 8 \ 6 \ 9 \ 4 \\ \hline 2 \ 0 \ 8 \ 0 \ 2 \ 0 \end{array} -$$

ให้นักเรียนหาผลลบในหลักแสน 4 แสนลบออก 2 แสน ได้ 2 แสน ครูเขียน 2 ในหลักแสน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า $496,714 - 288,694 = 208,020$

ขั้นสรุปความคิดรวบยอด

1. ครูยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก 2 – 3 ตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการลบจำนวนครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการลบ และสรุปว่า การลบจำนวนที่มีหลายหลักสองจำนวนใช้วิธีนำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาลบกัน โดยนำตัวลบไปลบออกจากตัวตั้ง ถ้าหลักใดตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ ต้องกระจาย ตัวตั้งในหลักที่อยู่ถัดไปทางซ้ายมือ มารวมกับตัวตั้งในหลักนั้น

2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การลบจำนวนหลายหลักสองจำนวน ในหนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม โจทย์ปัญหาการลบ (1 ชั่วโมง)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนการหาค่าตอบโจทย์การลบที่มีผลลบไม่เกิน 9 ไม่เกิน 20 และไม่เกิน 100 ไม่เกิน 1,000 ไม่เกิน 10,000 และไม่เกิน 100,000 โดยให้ตอบคำถามด้วยวาจา และเล่นเกมแข่งขันกัน บอกคำตอบของโจทย์การลบที่เขียนไว้บนกระดาน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำโจทย์ปัญหาการลบติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ เช่น

ป่ามีเงิน 46,000 บาท ลุงมีเงินน้อยกว่าป่า 11,500 บาท ลุงมีเงินกี่บาท

- โจทย์นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (จำนวนเงินของป่ากับลุง)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง
(ป่ามีเงิน 46,000 บาท ลุงมีเงินน้อยกว่าป่า 11,500 บาท)
- โจทย์ถามอะไร (ลุงมีเงินกี่บาท)
- ลุงมีเงินน้อยกว่าหรือมากกว่า 46,000 บาท (น้อยกว่า)
- จากสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ เขียนเป็นแผนภาพได้อย่างไร

เงินของป่า	46,000 บาท	
เงินของลุง	?	- 11,500 = □

- จากแผนภาพจะหาเงินของลุงโดยวิธีใด (วิธีลบ)
- เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร ($46,000 - 11,500 = \square$)

ตอบ ลุงมีเงิน 34,500 บาท

2. ฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและหาคำตอบจากโจทย์ที่กำหนดให้ อีก 1-2 ข้อ และร่วมกันสรุปแนวทางในการแก้โจทย์ปัญหา

ขั้นนำไปใช้

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง โจทย์ปัญหาการลบ ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.

กิจกรรม Mind Mapping การบวกและการลบ (1 ชั่วโมง)

1. นักเรียนทำ Mind Mapping สรุปเนื้อหา หน่วยที่ 2 การบวกและการลบ ผ่าน Application Page
2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ 2 การบวกและการลบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของ สสวท.
2. บัตรโจทย์การบวกและการลบ
3. Application Pages
4. แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง การบวกและการลบ

แบบทดสอบหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยที่ 2 เรื่องการบวกและการลบ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ มีจำนวน 7 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ข้อ 1 $21,755 + 1,370,317$ 1 คะแนน

ตอบ .....

ข้อ 2 $4,600 + 32,500 + 414,500$ 1 คะแนน

ตอบ .....

ข้อ 3 $326,213 - 192,805$ 1 คะแนน

ตอบ .....

ข้อ 4 $2,108,567 - 145,069$ 1 คะแนน

ตอบ .....

ข้อ 5 ในปี 2545 มีคนงานไทยไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ 31,476 คน และไปทำงานที่ประเทศ
ตะวันออกกลาง มากกว่าที่ประเทศสิงคโปร์ 29,800 คน อยากทราบว่า มีคนงานไทย
ไปทำงานที่ประเทศตะวันออกกลางกี่คน 1 คะแนน

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

ตอบ .....

ข้อ 6 กรมป่าไม้เพาะพันธุ์ต้นสักไว้ 35,000 ต้น แจกให้ชาวบ้านปลูกเป็นป่าชุมชน 7,900 ต้น
กรมป่าไม้เหลือพันธุ์ต้นสักกี่ต้น 1 คะแนน

วิธีทำ .....

.....

.....

ตอบ .....

ข้อ 7 จากภาพสิ่งของและราคาที่กำหนดให้ จงสร้างโจทย์ปัญหาการบวก 1 ข้อ และโจทย์ปัญหาการลบ 1 ข้อ พร้อมทั้งแสดงวิธีทำและหาคำตอบ

35,000 บาท

150,300 บาท

16,597 บาท

203,000 บาท

- การบวก

2 คะแนน

โจทย์ปัญหา

.....
.....

วิธีทำ

.....
.....
.....

ตอบ

- การลบ

2 คะแนน

โจทย์ปัญหา

.....
.....

วิธีทำ

.....
.....
.....

ตอบ

ที่มา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี , พ.ศ.2554 หน้า 18 – 46.

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ได้ตามเวลาที่กำหนดทุกกิจกรรม

ไม่ทันตามเวลาที่กำหนดในกิจกรรมเนื่องจาก.....

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งนี้ นักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรมและเรียนรู้อย่างมีความสุข

3. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตรงตามสาระการเรียนรู้ เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทักษะกระบวนการตามที่จุดประสงค์กำหนด

4. สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ใช้สื่อหลายอย่าง เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน สอดคล้องกับเนื้อหา สามารถใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานและเข้าใจบทเรียนได้เร็วยิ่งขึ้น

นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ได้จัดทำสื่อการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรม คือ Application Pages

ปัญหาและอุปสรรค

1. นักเรียนไม่ตรวจสอบคำตอบว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่

2. นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการบวกและการลบไม่ได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. ครูให้นักเรียนประมาณค่าคำตอบที่ควรได้ก่อนที่จะแสดงวิธีหาคำตอบ

2. ครูหาตัวอย่างที่หลากหลายมาให้ให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการบวกและการลบ

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวจิราภรณ์ วิโรจน์วัฒนกุล)

...../...../.....